

Factors Affecting the Use of the Internet for Academic Purposes among Instructors at Prince of Songkla University

Wannakorn Utsawamongkolchai¹, Manop Chitpoosa² and Chumchit Saechan³

¹Graduate (Library and Information Science),
E-mail: wanakornu@hotmail.com

²M.A. (Sociology), Assistant Professor,
Department of Social Sciences,

³D.A. (Library and Information Science), Lecturer,
Department of Library and Information Science,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani Campus

Abstract

The objectives of this research were to study the use of the Internet for academic purposes among instructors at Prince of Songkla University Hat Yai and Pattani Campuses and to study the impact of individual and societal factors and factors associated with innovation and communication on their Internet usage. 301 instructors were surveyed. Data analysis suggested that the majority of instructors surveyed spent less than six months in making the decision to use the Internet for academic purposes. Instructors were found to use the Internet mainly for research, communication and as a learning and teaching tool. The most frequently used Internet service was the World Wide Web. The majority of the sample used the Internet between the hours of 12:01 pm and 4:00 pm, during their free time. Most instructors made use of the Internet between two and seven times per month and for one to two hours at a time, mainly from their offices. A significant problem the instructors experienced while using the Internet for academic purposes was low connection speed. Variables such as sex, Faculty and the complexity of the Internet were found to affect the use of the Internet for academic purposes among instructors at Prince of Songkla University. The instructors' level of education, income, Department, interpersonal communication style and mass media did not affect their use of the Internet for academic purposes.

Keywords: adoption, affecting factors, innovation, university instructor, Internet, Prince of Songkla University

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วรรณกร อัสวมงคลชัย¹, มานพ จิตต์ภูษา² และชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

E-mail: wannakornu@hotmail.com

²ส.ม. (สังคมวิทยา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาสังคมศาสตร์

³D.A. (Library and Information Science), อาจารย์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านนวัตกรรม และปัจจัยด้านการสื่อสารกับการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานี จำนวน 301 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ส่วนใหญ่ใช้เวลาน้อยกว่า 6 เดือน ในการตัดสินใจใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศ เพื่อการติดต่อสื่อสาร และเพื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้มากที่สุด คือ สารสนเทศเว็บ หรือ www อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา 12.01-16.00 น. มากที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงเวลาว่าง มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต 2-7 ครั้งต่อเดือน และในแต่ละครั้งใช้อินเทอร์เน็ตนาน 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง และสถานที่ที่อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ ห้องพักอาจารย์ ปัญหาที่อาจารย์พบจากการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ความล่าช้าของอินเทอร์เน็ต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า เพศ คณะที่สังกัด คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตด้านความเป็นประโยชน์และความซับซ้อนมีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ แต่การศึกษา รายได้ ภาควิชาที่สังกัด คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตด้านความเข้ากันได้และการสังเกตผลของการใช้ได้ รวมถึงสื่อระหว่างบุคคลและสื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำสำคัญ: การยอมรับ ปัจจัยที่มีอิทธิพล นวัตกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจารย์มหาวิทยาลัย อินเทอร์เน็ต

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มีผลกระทบต่อสังคมทุกระดับ และเป็นปัจจัยสำคัญของการปฏิวัติสารสนเทศ ทำให้เกิดการขยายตัวของเทคโนโลยีดิจิทัล อันมีผลทำให้มีการเปลี่ยนรูปแบบด้านวิธีการผลิต การจัดเก็บ และการเผยแพร่สารสนเทศ จนทำให้สารสนเทศในปัจจุบันมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การค้นคว้าทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ อินเทอร์เน็ตจึงมีบทบาทสำคัญต่อการแสวงหาสารสนเทศ โดยอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์จำนวนมากเข้าด้วยกัน อันเปรียบเสมือนห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำหน้าที่เป็นเส้นทางสำหรับติดต่อเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นคว้าหาข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ในรูปแบบสื่อดิจิทัลที่มีอยู่ทั่วโลก โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา ระยะทาง และสถานที่ รวมทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

ปัจจุบันมีการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ทางวิทยาการหลายรูปแบบ ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าวิจัย รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนซึ่งการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการเหล่านี้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในการพัฒนาความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลในที่ต่าง ๆ อย่างมากมายและทันสมัย ตลอดจนทำให้มีโอกาสได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษ และเกิดประโยชน์แก่ผู้สอนในด้านการสนับสนุนการทำกิจกรรมในชั้นเรียน และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน แต่จากการศึกษาผลการสำรวจการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2546 พบว่า จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีเพียงร้อยละ 10.4 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2544) และกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียง มีการศึกษา มีความรู้ภาษาอังกฤษ และมักเป็นผู้ที่มีความสนใจในคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศเป็นพิเศษหรือเป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษาและการวิจัย (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2544, 95) ฉะนั้น การเผยแพร่อินเทอร์เน็ต

เพื่อให้บุคคลยอมรับและใช้อินเทอร์เน็ต เรียกได้ว่าเป็นการสื่อสารนวัตกรรม (Communication of Innovation) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักวิชาการว่า การนำเอานวัตกรรมไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ๆ มาใช้นั้น เป็นสิ่งที่ดีในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้ดียิ่งขึ้น แต่การที่บุคคลยอมรับนวัตกรรมหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัย ซึ่งสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการยอมรับและใช้อินเทอร์เน็ต และเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การเกิดช่องว่างทางสารสนเทศ (Information Gap) ซึ่งช่องว่างนี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลกลุ่มหนึ่งได้รับสารสนเทศ ในขณะที่บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งกลับไม่ได้รับ จนทำให้บุคคลกลุ่มที่ได้รับสารสนเทศอาจช่วงชิงโอกาสและหาความได้เปรียบจากสารสนเทศมาเป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยมิชอบ

ในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ การยอมรับและการใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแนวโน้มการเรียนการสอนแบบใหม่ที่เรียกว่า อีเลิร์นนิ่ง (E-learning) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวางและมากมาย เน้นการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงให้เกิดกิจกรรมแบบออนไลน์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก และกระจายการใช้งานอย่างทั่วถึง เพื่อสนับสนุนการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในมาตรา 66 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) ที่ระบุว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการแสวงหาด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อย่างกว้างขวาง และเป็นข้อมูลหนึ่งในการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตให้แก่บุคคลทั่วไปตามนโยบายของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านนวัตกรรม และปัจจัยด้านการสื่อสารกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ เพศ การศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการ
2. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ภาควิชาที่สังกัด และคณะที่สังกัด มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการ
3. ปัจจัยด้านนวัตกรรม ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเข้ากันได้ ความซับซ้อน และการสังเกตผลของการใช้ได้ของอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการ
4. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ สื่อระหว่างบุคคลและสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยกำหนดไว้จำนวน 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านนวัตกรรม และปัจจัยด้านการสื่อสาร
2. ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของอาจารย์แต่ละคน อันได้แก่ เพศ การศึกษา และรายได้
3. ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง ประเภทของสังคมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่อาจารย์แต่ละคนสังกัดอยู่ อันได้แก่ ภาควิชาและคณะที่สังกัด

4. ปัจจัยด้านนวัตกรรม หมายถึง คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตทั้งด้านบวกและด้านลบตามความรู้สึกของอาจารย์ที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่

4.1 ความเป็นประโยชน์ หมายถึง การที่อาจารย์มีความรู้สึกว่าอินเทอร์เน็ตมีคุณลักษณะด้านบวกที่ให้ประโยชน์ในการใช้ได้ดีกว่าสิ่งที่มีหรือปฏิบัติอยู่เดิม คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตด้านบวก ได้แก่ ความสะดวก ความรวดเร็ว ความประหยัด การไม่จำกัดรูปแบบ ความปลอดภัย

4.2 ความเข้ากันได้ หมายถึง การที่อาจารย์มีความรู้สึกว่าอินเทอร์เน็ตมีความเหมาะสม เข้ากันได้กับลักษณะวิชาที่สอน และสภาพของคณะที่สังกัด

4.3 ความซับซ้อน หมายถึง ระดับความยากง่ายตามความรู้สึกของอาจารย์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และการนำอินเทอร์เน็ตไปใช้

4.4 การสังเกตผลของการใช้ได้ หมายถึง การที่อาจารย์สามารถสังเกตเห็นผลที่ได้จากการใช้อินเทอร์เน็ต

5. ปัจจัยด้านการสื่อสาร หมายถึง ช่องทางที่ใช้เพื่อติดต่อและเผยแพร่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต จากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง ได้แก่ สื่อระหว่างบุคคล และสื่อมวลชน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการศึกษา คือ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานี โดยมีตัวแปรต้น คือ ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ภาควิชาที่สังกัด คณะที่สังกัด ปัจจัยด้านนวัตกรรม ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเข้ากันได้ ความซับซ้อน และการสังเกตผลของการใช้ได้ และปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ สื่อระหว่างบุคคล และสื่อมวลชน ด้านตัวแปรตาม คือ การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางการวิชาการ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้ ความถี่ในการใช้ และจำนวนชั่วโมงต่อครั้งในการใช้

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรม

1.1 ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ รูปแบบ ระบบ กระบวนการ และกฎระเบียบ ที่สมาชิกในสังคมรับรู้ว่าเป็นของใหม่ หรือเป็นการปรุงแต่งหรือพัฒนาดัดแปลงจากเดิมที่มีอยู่ (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, 255; ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2521, 18; Rogers and Shoemaker, 1971, 19)

1.2 การเผยแพร่ นวัตกรรม

เมื่อนวัตกรรมเกิดขึ้นแล้วจะต้องถูกเผยแพร่ไปยังสมาชิกในสังคม เพื่อให้สมาชิกตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น ในทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรม ของ Rogers and Shoemaker (1971) ระบุว่า การเผยแพร่ นวัตกรรมต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1) นวัตกรรม เป็นสิ่งที่มีลักษณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งอาจเป็นของใหม่หรือใหม่เพียงบางส่วนก็ได้ นวัตกรรมแต่ละชนิดมีคุณลักษณะทั้งข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมและความเร็วในการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งนวัตกรรมในที่นี้ก็คือ อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีคุณลักษณะเด่นหลายประการ เช่น ประโยชน์ที่ได้จากการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ทั่วโลก ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น

2) ช่องทางการสื่อสาร เป็นสื่อหรือวิธีการที่ใช้ส่งสารจากผู้เผยแพร่ นวัตกรรมไปยังผู้รับ นวัตกรรม โดยจำแนกช่องทางเป็น 2 ประเภท คือ สื่อระหว่างบุคคลและสื่อมวลชน ซึ่งช่องทางเหล่านี้จะมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมแตกต่างกัน

3) ช่วงระยะเวลา เป็นช่วงเวลาที่ใช้ได้รับทราบสารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะ ประโยชน์ และผลกระทบของนวัตกรรมนั้นไปจนถึงการตัดสินใจยอมรับและนำนวัตกรรมนั้นไปใช้อย่างต่อเนื่อง หรือกล่าวอีกนัยก็คือ ขั้นตอนๆ ของกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยช่วงระยะเวลานี้สามารถนำไปใช้จำแนกประเภทของผู้ยอมรับ นวัตกรรมได้

4) สมาชิกในสังคม สังคมเป็นการรวมตัวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันเพื่อดำเนินการและแก้ปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โครงสร้างของสังคม เช่น บรรทัดฐานของสังคม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในสังคม เป็นต้น มีผลต่อการเผยแพร่ นวัตกรรมและยอมรับของสมาชิกในสังคม

1.3 การยอมรับนวัตกรรม

เมื่อมีการเผยแพร่ นวัตกรรมไปแล้ว บุคคลจะตัดสินใจโดยผ่านกระบวนการทำงานของสมอง และแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งเรียกว่า กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยในทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรม ได้เสนอแบบจำลองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับ นวัตกรรม (The Innovation-Decision Process) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ คือ

1) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเหตุหรือปัจจัยก่อนมีการเผยแพร่ นวัตกรรม อาทิ ลักษณะเฉพาะของบุคคล บรรทัดฐานของสังคมที่บุคคลนั้นอยู่ เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการยอมรับ นวัตกรรมและความเร็วในการยอมรับ นวัตกรรม

2) กระบวนการ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นความรู้ (Knowledge) ขั้นจูงใจ (Persuasion) ขั้นตัดสินใจ (Decision) และขั้นยืนยัน (Confirmation)

3) ผล เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากได้ผ่านกระบวนการตัดสินใจแล้วและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม นั่นก็คือ การยอมรับหรือปฏิเสธการนำ นวัตกรรมไปใช้อย่างเต็มที่

ในการยอมรับ นวัตกรรมของบุคคลแต่ละคนในสังคมจะใช้ระยะเวลาแตกต่างกัน ซึ่งช่วงระยะเวลานี้สามารถนำไปใช้จำแนกประเภทของผู้ยอมรับ นวัตกรรม 5 ประเภท ได้แก่ กลุ่มผู้ชอบของใหม่ (Innovators) กลุ่มผู้รับเร็วส่วนแรก (Early Adopter) กลุ่มผู้รับเร็วส่วนมาก (Early Majority) กลุ่มผู้รับช้าส่วนมาก (Late Majority) และกลุ่มผู้ล่าช้า (Laggards)

1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม

การเผยแพร่ข่าวสารเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสาร ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เป็นได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ตัวนวัตกรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการเผยแพร่ไปสู่สมาชิกในสังคม และช่องทางที่นำมาใช้เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จึงจัดเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล

1.4.1 ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลควรเริ่มจากความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะบุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างทั้งลักษณะทางสรีระและลักษณะทางจิตวิทยา โดยพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีบทบาทร่วมกัน ในการกำหนดความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น เพศ บุคลิกภาพ เชื้อชาติ การศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม

1.4.2 ปัจจัยด้านสังคม สังคมเป็นการอยู่ร่วมกันของกลุ่มบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่งภายใต้ขอบเขตอาณาบริเวณที่แน่นอน และบุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจนกลายเป็นสังคม อันมีสถานภาพและบทบาทของแต่ละบุคคลเป็นตัวประสานให้เกิดการกระทำร่วมกันอย่างเป็นระบบ ในการยอมรับนวัตกรรมนั้นความเชื่อทางวัฒนธรรมและสภาพสังคมเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2542, 38; Rogers and Shoemaker, 1971, 31-33) คือ สังคมที่ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณี (Traditional Social System) และสังคมที่มีวัฒนธรรมแบบทันสมัย (Modern Social System) นอกจากนี้ เมื่อนวัตกรรมเผยแพร่เข้าไปสู่สังคม สมาชิกในสังคมอาจตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมด้วยตนเอง หรือโดยระบบสังคมก็ได้ ดังนั้นเมื่อแบ่งการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมตามลักษณะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (ปรเม สตะเวทิน, 2537, 32) สามารถแบ่งได้ ดังนี้ คือการตัดสินใจในระดับบุคคล การตัดสินใจร่วมกัน หรือการตัดสินใจโดยกลุ่ม และการตัดสินใจโดยบุคคลผู้มีอำนาจอย่างเป็นทางการ

1.4.3 ปัจจัยด้านนวัตกรรม นวัตกรรมมีคุณลักษณะทั้งข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งคุณลักษณะนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการยอมรับนวัตกรรม ในทฤษฎีการเผยแพร่ข่าวสารได้สรุปคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนวัตกรรม 5 ประการ ดังนี้

1) ความเป็นประโยชน์ (Relative Advantage) การที่ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นมีประโยชน์มากกว่าสิ่งเก่าหรือวิธีปฏิบัติแบบเดิมก่อนที่นวัตกรรมถูกนำมาใช้แทนที่

2) ความเข้ากันได้ (Compatibility) การที่ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นสามารถเข้ากันได้กับสภาพที่เป็นอยู่รอบตัว ประสบการณ์และความต้องการของตน

3) ความยุ่งยากและความสลับซับซ้อน (Complexity) ระดับของความยากง่ายตามสายตาของผู้รับนวัตกรรมในการที่จะทำความเข้าใจและการนำนวัตกรรมไปใช้

4) ความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (Triability) ระดับที่นวัตกรรมสามารถถูกนำไปทดลองใช้ในปริมาณจำกัดหรือเพียงบางส่วนได้

5) ความสามารถสังเกตได้ (Observability) ระดับที่ผลของการใช้นวัตกรรมสามารถเป็นที่สังเกตเห็นได้

1.4.4 ปัจจัยด้านการสื่อสาร การสื่อสารเป็นการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยผ่านช่องทางของการสื่อสาร การสื่อสารทุกรูปแบบต้องอาศัยสื่อที่เหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงประเภทของผู้รับสาร ลักษณะสาร การยอมรับของผู้รับสาร ในทฤษฎีการเผยแพร่ข่าวสารนั้นจัดแบ่งช่องทางการสื่อสาร ดังนี้

1) สื่อมวลชน หมายถึง ช่องทางที่สามารถทำให้แหล่งสารที่ประกอบด้วยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลไม่กี่คน สามารถส่งสารไปยังผู้รับเป้าหมายจำนวนมาก ๆ ได้ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น

2) สื่อระหว่างบุคคล หมายถึง ช่องทางที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไป

ช่องทางแบบนี้มีประสิทธิภาพในการจูงใจผู้รับสารมากกว่าช่องทางสื่อมวลชน

3) สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อประเภทหนึ่งที่ใช้ถ่ายทอดข่าวสารไปยังมวลชน บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (เสถียรเชยประทับ, 2528, 49)

สิ่งที่ถูกเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ คือสาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยมนุษย์จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน บุคคลแต่ละคนจะมีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากบุคคลจะมีพฤติกรรมในการเลือกรับสาร (Klapper, 1960) ดังนี้ คือ

1) การเลือกรับสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อหรือข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ตามความสนใจ และความต้องการของตน เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา หรือสนองความต้องการ

2) การเลือกให้ความสนใจ บุคคลจะเลือกให้ความสนใจเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อของตนเอง

วิธีการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ 13 คณะ จำนวน 1,127 คน และวิทยาเขตปัตตานี 6 คณะ จำนวน 304 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,431 คน ซึ่งนำมาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์จาก 19 คณะ แบ่งออกเป็น วิทยาเขตหาดใหญ่ 13 คณะ จำนวน 246 คน และ วิทยาเขตปัตตานี 6 คณะ จำนวน 66 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 312 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบ สภาพทางสังคมของผู้ตอบ คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ต สื่อที่เผยแพร่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และสภาพการใช้

อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก ผลการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7954

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้แก่กลุ่มตัวอย่างทุกภาควิชาจนครบตามจำนวนสัดส่วนของคณะที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ถึง วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2547 และได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 301 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย คือ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน คือ ค่าไค-สแควร์ นอกจากนี้ผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.66 – 5.00	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.33 – 3.65	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 2.32	น้อย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย ร้อยละ 48.5 และเพศหญิง ร้อยละ 51.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท และดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ และมีรายได้ 15,000-25,000 บาทต่อเดือน โดยในวิทยาเขตหาดใหญ่อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมาจากคณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ตามลำดับ ด้านวิทยาเขตปัตตานีนั้น ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และเมื่อจำแนกคณะที่อาจารย์สังกัดตามลักษณะของกลุ่มวิชา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองลงมาเป็นอาจารย์

ในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และอาจารย์ในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีจำนวนน้อยที่สุด โดยอาจารย์ส่วนใหญ่สังกัดในภาควิชาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสอน ร้อยละ 67.1 และมีสอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์หรือใช้คอมพิวเตอร์ในการสอน ร้อยละ 82.7 (ตาราง 1)

2. สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต

การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้เวลาน้อยกว่า 6 เดือน ในการตัดสินใจใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการโดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศมากที่สุด บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้มากที่สุด คือ สารสนเทศเว็บ หรือ World Wide Web ร้อยละ 95.7 ช่วงเวลาส่วนใหญ่ที่อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ต คือ ช่วงเวลา 12.01-16.00 น. เหตุผลที่อาจารย์เลือกใช้ในช่วงเวลานั้นเพราะเป็นช่วงเวลาที่ว่าง อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ 2-7 ครั้งต่อเดือน โดยใช้นาน 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง โดยใช้อินเทอร์เน็ตที่ห้องพักอาจารย์ ร้อยละ 74.8 และอาจารย์ไม่เป็นสมาชิกของบริการอินเทอร์เน็ตภาคเอกชน ร้อยละ 71.8 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ความล่าช้าของอินเทอร์เน็ต

3. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของอินเทอร์เน็ต และช่องทางการสื่อสารที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

3.1 คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ความเป็นประโยชน์ อาจารย์เห็นว่า โดยรวมแล้วอินเทอร์เน็ตมีคุณลักษณะด้านบวกที่ให้ประโยชน์ในการใช้อยู่ในระดับมาก

3.1.2 ความเข้ากันได้ อาจารย์เห็นว่า โดยรวมแล้วอินเทอร์เน็ตมีคุณลักษณะที่เหมาะสม เข้ากันได้กับตนเองอยู่ในระดับมาก

3.1.3 ความซับซ้อน อาจารย์เห็นว่า โดยรวมแล้วอินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมที่ง่ายต่อการเรียนรู้และการนำไปใช้งานอยู่ในระดับมาก

3.1.4 การสังเกตผลของการใช้ได้ อาจารย์เห็นว่า โดยรวมแล้วอินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรม

ที่นำไปใช้แล้วสามารถสังเกตเห็นผลที่ได้รับจากการใช้ได้ทันทีอยู่ในระดับมาก

3.2 การได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งช่องทางการสื่อสารเป็น 2 ทาง คือ

3.2.1 สื่อระหว่างบุคคล อาจารย์ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตจากการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อนร่วมงานคณะเดียวกัน เพื่อนทั่วไป เพื่อนร่วมงานต่างคณะ เจ้าหน้าที่ของสำนักวิทยบริการ/หอสมุด ผู้บังคับบัญชา และญาติพี่น้อง ตามลำดับ

3.2.2 สื่อมวลชน อาจารย์ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตจากการสื่อสารมวลชน ในระดับปานกลาง ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ นิตยสาร/วารสาร โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง/วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่/แผ่นพับ และวิทยุ ตามลำดับ

4. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านนวัตกรรม และปัจจัยด้านการสื่อสาร กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ มีดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล จากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ เพศ การศึกษา และรายได้ กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าเพศมีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์ แต่การศึกษาและรายได้ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์

4.2 ปัจจัยด้านสังคม จากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ คณะและภาควิชาที่สังกัด กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า คณะที่สังกัดมีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์ แต่ภาควิชาที่สังกัดไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของ

ตาราง 1 สถานภาพของอาจารย์ จำแนกตามเพศ การศึกษา รายได้ อายุ และตำแหน่งทางวิชาการ

สถานภาพของอาจารย์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	146	48.5
หญิง	155	51.5
การศึกษา		
ปริญญาตรี	17	5.6
ปริญญาโท	171	56.8
ปริญญาเอก	107	35.5
สูงกว่าปริญญาเอก	6	2.0
รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน	77	25.6
15,000-25,000 บาทต่อเดือน	129	42.9
25,001-35,000 บาทต่อเดือน	54	17.9
35,001-50,000 บาทต่อเดือน	32	10.6
สูงกว่า 50,000 บาทต่อเดือน	9	3.0
ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	206	68.4
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	77	25.6
รองศาสตราจารย์	17	5.6
ศาสตราจารย์	1	0.3

อาจารย์

4.3 ปัจจัยด้านนวัตกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนวัตกรรม ซึ่งในที่นี้หมายถึงอินเทอร์เน็ต โดยคุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ความเข้ากันได้ ความซับซ้อน และการสังเกตผลของการใช้ได้ของอินเทอร์เน็ต กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าความเป็นประโยชน์และความซับซ้อนของอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์ แต่ความเข้ากันได้และการสังเกตผลของการใช้ได้ของอินเทอร์เน็ตไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์

4.4 ปัจจัยด้านการสื่อสาร ปัจจัยด้านการสื่อสารเป็นการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับช่องทางการสื่อสารที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต โดยการสื่อสารแบ่งเป็น 2 ทาง คือ สื่อ

ระหว่างบุคคล ได้แก่ เพื่อนร่วมงานคณะเดียวกัน เพื่อนร่วมงานต่างคณะ เพื่อนทั่วไป เจ้าหน้าที่ของสำนักวิทยบริการ/หอสมุด ผู้บังคับบัญชา และญาติพี่น้อง ส่วนสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร เอกสารเผยแพร่/แผ่นพับ ป้ายประกาศ/ป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุ และโทรทัศน์ กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการศึกษาพบว่า สื่อระหว่างบุคคลและสื่อมวลชนไม่ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากการศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลา-

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะของอินเทอร์เน็ต

คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ต	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความเป็นประโยชน์	4.1063	0.45590	มาก
2. ความเข้ากันได้	3.8327	0.62116	มาก
3. ความซับซ้อน	3.9936	0.60176	มาก
4. การสังเกตผลของการใช้ได้	4.1267	0.58872	มาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับช่องทางการสื่อสารที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

ช่องทางการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สื่อระหว่างบุคคล	3.0711	0.70825	ปานกลาง
2. สื่อมวลชน	2.8194	0.81905	ปานกลาง

นครินทร์ พบว่า อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้า สารสนเทศมากที่สุด โดยเฉพาะการค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศขนาดใหญ่ อาจารย์จำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของสาขาวิชาที่ตนเองสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยเพื่อนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาการใช้ อินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่มักใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศมากที่สุด (พจนารถ ทองคำเจริญ, 2539) บริการอินเทอร์เน็ตที่อาจารย์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ใช้มากที่สุด คือ สารสนเทศเว็บ เพราะเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศอันเปรียบเสมือนห้องสมุดโลกที่น่าเสนอสารสนเทศหลากหลายรูปแบบและในรูปแบบข้อความหลายมิติหรือไฮเปอร์เท็กซ์ที่เชื่อมโยงไปยังสารสนเทศที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในเว็บเพจอื่น ๆ ทั่วโลก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำการศึกษา การใช้แหล่งสารสนเทศออนไลน์ของนักศึกษาและผู้สอนที่เป็นสมาชิกของสมาคมวารสารและสื่อมวลชนของสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้สอนร้อยละ 87 ใช้แหล่งสารสนเทศเว็บ (Arant, 1996) ช่วงเวลาที่อาจารย์เลือกใช้มากที่สุด ในช่วงเวลา 12.01-16.00 น. และพบว่าในวิทยาเขตหาดใหญ่ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา 8.01-16.00 น.

ในขณะที่วิทยาเขตปัตตานีอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ในช่วงเวลา 12.01-16.00 น. ส่วนสถานที่ที่อาจารย์ใช้บริการ อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ ห้องพักอาจารย์ เพราะ ห้องพักอาจารย์เป็นสถานที่ที่สะดวกที่อาจารย์สามารถใช้ อินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลาที่ตนต้องการ โดยเฉพาะในช่วงเวลาทำงานที่ว่างจากการสอน และไม่ถูกจำกัดชั่วโมง ในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตและแบ่งปันเครื่องคอมพิวเตอร์ กับผู้ใช้คนอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ รัชฎา ชลรัตน์ (2547) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า กลุ่มอาจารย์และแพทย์ ใช้อินเทอร์เน็ตที่ทำงานและภาควิชา และงานวิจัยที่ศึกษาความต้องการและการใช้ สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตของนักวิจัยด้านไทยศึกษา พบว่า นักวิจัยด้านไทยศึกษาส่วนใหญ่ใช้ อินเทอร์เน็ตจากที่ทำงาน/สถาบันที่สังกัด (วาสนา บุญจง, 2542) ด้านความถี่ในการใช้ อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ คือ 2-7 ครั้งต่อเดือน และในแต่ละครั้งจะใช้ อินเทอร์เน็ตประมาณ 1-2 ชั่วโมง เพราะสารสนเทศที่อยู่บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตนั้นมีจำนวนมากจึงต้องอาศัยเวลาในการ ค้นคว้าเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงความต้องการ และ อาจารย์อาจไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะใช้ อินเทอร์เน็ตได้

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านนวัตกรรม และปัจจัยด้านการสื่อสารกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประเภทของปัจจัย	ค่าระดับนัยสำคัญ (Sig.)				
	วัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อ			ความถี่ในการใช้	จำนวนชั่วโมงต่อครั้งในการใช้
	การติดต่อสื่อสาร	การค้นคว้าสารสนเทศ	การเรียนการสอน		
1. ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล					
เพศ	.195	.789	.365	.037*	.091
การศึกษา	.264	.586	.417	.211	.565
รายได้	.800	.620	.713	.494	.800
2. ปัจจัยด้านสังคม					
คณะ	.361	.316	.819	.000*	.981
ภาควิชาที่สังกัด	.594	.723	.089	.125	.233
3. ปัจจัยด้านนวัตกรรม					
ความเป็นประโยชน์	.445	.515	.014*	.142	.580
ความเข้ากันได้	.564	.866	.496	.089	.739
ความซับซ้อน	.081	.137	.548	.722	.001*
การสังเกตผลของการใช้ได้	.377	.725	.949	.826	.984
4. ปัจจัยด้านการสื่อสาร					
สื่อระหว่างบุคคล	.238	.296	.282	.141	.921
สื่อมวลชน	.909	.457	.974	.582	.161

* P < .05

นานกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของครูในเมือง East Central Florida พบว่า ครูเลือกใช้อินเทอร์เน็ตนานประมาณ 2 ชั่วโมง และครูไม่มีช่วงเวลาการใช้ที่ต่อเนื่องโดยไม่ถูกขัดจังหวะจากงานประจำ (Gallo and Horton, 1994) ส่วนปัญหาที่อาจารย์พบจากการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ความล่าช้าของ

อินเทอร์เน็ต โดยอาจารย์จากวิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานีต่างก็พบปัญหาอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการเชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ต 2 เส้นทาง คือ เชื่อมต่อกับ UniNet ที่ความเร็ว 100 Mbps เพื่อการใช้งานทั่วไป และเชื่อมต่อกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเอกชนที่ความเร็ว

512 Kbps เพื่อใช้เฉพาะเป็นช่องทางด่วนในการสืบค้น ข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีศูนย์บริการอยู่ที่ต่างประเทศ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548) ดังนั้นเมื่ออาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ต ระหว่างเวลา 8.01-16.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีความ คับคั่งในการจราจรของข้อมูล และยังเชื่อมโยงเข้าสู่ สารสนเทศเว็บทั่วไปที่มหาวิทยาลัยเปิดให้ใช้เพียงหนึ่ง ช่องทาง จึงเกิดความล่าช้าในการรับส่งข้อมูลบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ที่ศึกษาถึงปัจจัยในการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบในสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้านความล่าช้าในการส่งสัญญาณและการ เข้าถึงเว็บไซต์ (มูทิดา นนทรี, 2543) และงานวิจัย ของ ชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น (2549) พบว่า ปัญหาของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือ ความ ล่าช้าเช่นกัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านนวัตกรรม และปัจจัยด้านการสื่อสาร กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.1 ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล

2.1.1 เพศ จากการศึกษาพบว่า เพศมีอิทธิพลต่อความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ จุดประสงค์ทางวิชาการ โดยอาจารย์ชายในมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า อาจารย์หญิง เนื่องจากทฤษฎีการเผยแพร่นวัตกรรมของ Rogers and Shoemaker (1971) ระบุว่า ความต้องการ ของบุคคลเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรม และความเร็วในการยอมรับนวัตกรรม และความต้องการ ความสำเร็จเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการ ซึ่งเพศชายมี ระดับความต้องการความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะในช่วงวัยผู้ใหญ่ที่มีความมุ่งมั่นกระตือรือร้น ที่จะสร้างความสำเร็จในหน้าที่การงาน บุคคลอาจเกิด ความต้องการใช้นวัตกรรมเมื่อรู้ว่ามึนวัตกรรมที่สามารถ สอนองความต้องการของตน อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่ง สารสนเทศหนึ่งที่สามารถค้นคว้าสารสนเทศทาง วิชาการที่ทันสมัยเพื่อนำไปใช้ในการสอนได้ตามต้องการ

อันจะทำให้บทบาทในการเป็นผู้สอนของอาจารย์มีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง และนำไป สู่การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยที่ศึกษาระดับการใช้อินเทอร์เน็ตกับการใช้ แหล่งสารสนเทศเว็บ พบว่า ผู้ชายใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า ผู้หญิง (Hoffman, Kalsbeek and Novak, 1996) และ งานวิจัยของ Ashley (1995) พบว่า การใช้อินเทอร์เน็ต ของอาจารย์มีความสัมพันธ์กับความต้องการของอาจารย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gallo and Horton (1994) พบว่า การใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตช่วยให้การ สอนดีขึ้น

2.1.2 การศึกษา จากการศึกษา พบว่า การศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เพราะแม้การศึกษาเป็น คุณลักษณะที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มี ผลต่อความต้องการสารสนเทศ แต่กลุ่มตัวอย่างในการ วิจัยนี้เป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม ผู้ที่มีการศึกษา ที่แม้จะมีความแตกต่างในด้านระดับ ปริญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก ก็สามารถ เรียนรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Ladner and Tillman (1992) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต ด้วยตนเอง นอกจากนี้อาจารย์ยังเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็น ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน การใช้อินเทอร์เน็ตเป็น หนทางหนึ่งที่ทำให้อาจารย์สามารถค้นคว้าสารสนเทศ ทางวิชาการที่ทันสมัยได้ตามต้องการ นอกจากนี้จาก รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของสำนักงาน เลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2544, 95) พบว่า ผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา การวิจัย เป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลาย จึง อาจกล่าวได้ว่าอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาใช้อินเทอร์เน็ต อย่างแพร่หลาย เมื่ออาจารย์มีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง แพร่หลาย จึงทำให้สภาพทางสังคมของมหาวิทยาลัยมี วัฒนธรรมแบบทันสมัย ซึ่งในที่นี้คือ วัฒนธรรมการใช้ อินเทอร์เน็ต ก็จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้อาจารย์ที่ยังไม่ได้ใช้ อินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมคล้ายตามอาจารย์ส่วนใหญ่ใน มหาวิทยาลัย และเกิดการยอมรับและนำอินเทอร์เน็ตไปใช้ ดังนั้นแม้ว่า อาจารย์จะมีระดับการศึกษาแตกต่างกันก็

ไม่มีอิทธิพลต่อการยอมรับและใช้อินเทอร์เน็ต เพราะตามทฤษฎีการเผยแพร่นวัตกรรม ระบุว่า สภาพสังคมมีผลต่อพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม แม้ว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น การศึกษา รายได้ และอื่น ๆ จะมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการยอมรับนวัตกรรม แต่สภาพของสังคมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกสูงกว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกในสังคม

2.1.3 รายได้ รายได้ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ คำปะละ (2537, 10) พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานสอบสวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของอาจารย์ส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นระดับรายได้ที่สามารถเป็นเจ้าของวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โมเด็ม สายโทรศัพท์ เป็นต้น ที่จำเป็นต่อการสื่อสารอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้อาจารย์ส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตจากห้องพักอาจารย์ และในส่วนของอาจารย์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตจากที่บ้านนั้นส่วนใหญ่เป็นสมาชิกผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัย ซึ่งภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการใช้อินเทอร์เน็ตนั้นตกอยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย เพราะถือเป็นสวัสดิการที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่อาจารย์โดยมีบริการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บริการระบบอินเทอร์เน็ต บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ บริการพื้นที่เก็บข้อมูลและโฮมเพจส่วนตัว เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548)

2.2 ปัจจัยด้านสังคม

2.2.1 คณะที่สังกัด คณะที่สังกัดมีอิทธิพลต่อความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เนื่องจากสภาพสังคมซึ่งจำแนกตามคณะแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยอาจารย์ที่สังกัดในคณะที่อยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าอาจารย์ที่สังกัดในคณะที่อยู่ในกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากศาสตร์ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างรวดเร็วกว่ากลุ่มวิชา

อื่น ๆ และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศหนึ่งที่สามารถค้นหาสารสนเทศที่ทันสมัยได้ตามต้องการ หรืออาจเพราะกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นกลุ่มวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศหรือใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จนกลายเป็นความคุ้นเคย ก็จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้อาจารย์ที่ยังไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมคล้อยตามอาจารย์ส่วนใหญ่ในคณะ และเกิดการยอมรับและนำอินเทอร์เน็ตไปใช้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อาจารย์ที่สังกัดในคณะในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพรรณ ลิมเจริญ (2537) พบว่า ลักษณะการรับผิดชอบงาน และประเภทธุรกิจมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยที่ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้สอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าผู้ไม่เกี่ยวข้อง (ศักดิ์ จันท์ประเสริฐ, 2541)

2.2.2 ภาควิชาที่สังกัด ด้านภาควิชาที่สังกัด พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ ซึ่งจากรายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2544, 95) ระบุว่า ผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา และการวิจัย เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวางนั้น เป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าอาจารย์อยู่ในสภาพสังคมโดยรวมที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว ซึ่งสภาพสังคมโดยรวมจะมีบทบาทในการกระตุ้นให้อาจารย์ที่ยังไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมคล้อยตามอาจารย์ส่วนใหญ่ในสังคม อันนำไปสู่การยอมรับและนำอินเทอร์เน็ตไปใช้ ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผลการวิจัยนี้ไม่พบว่า ความแตกต่างของสภาพสังคมย่อย ซึ่งในที่นี้คือ ภาควิชาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสอนกับภาควิชาที่ไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสอน จะเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างในการยอมรับและนำอินเทอร์เน็ตไปใช้ เพราะถึงแม้ว่าภาควิชาที่อาจารย์สังกัดจะไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน แต่อาจารย์อยู่ในสภาพโดยรวมที่ใช้อินเทอร์เน็ตอย่าง

กว้างขวาง จึงทำให้สภาพของภาควิชาไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ ในขณะที่งานวิจัยของ สิริพันธ์ เดชพลกรัง (2544) พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาแตกต่างกัน จะมีการพัฒนาตนเองทางวิชาการ โดยการติดตามความรู้จากทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ รวมทั้งอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

2.3 ปัจจัยด้านนวัตกรรม

2.3.1 ความเป็นประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะด้านบวกที่ทำให้ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ความเป็นประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมที่มีคุณลักษณะที่โดดเด่นหลายประการ โดยเฉพาะด้านความเป็นประโยชน์ เช่น การติดต่อสื่อสารผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปทั่วโลกได้ในราคาประหยัด การค้นคว้าสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ และการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล เป็นต้น โดยเป็นการหลอมรวมศักยภาพและสมรรถนะของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งอินเทอร์เน็ตสามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ อันเปรียบเป็นห้องสมุดเสมือนที่ช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนห้องสมุดหรือหนังสือได้ โดยผู้เรียนสามารถค้นคว้าสารสนเทศที่สนใจจากแหล่งสารสนเทศในอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดเป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต (Life-long Learning) โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ความเป็นประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาถึงอิทธิพลของการรับนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กร พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เกิดการยอมรับ คือ ลักษณะของอินเทอร์เน็ตที่มีความได้เปรียบเทคโนโลยีเดิมที่ใช้อยู่ (ประวุฒิ เพิ่มทรัพย์, 2540)

2.3.2 ความเข้ากันได้ของอินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับ

ความเหมาะสมเข้ากันได้ของอินเทอร์เน็ตกับตัวอาจารย์เอง ผลการศึกษาพบว่า ความเข้ากันได้ของอินเทอร์เน็ตไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ อาจเป็นเพราะอินเทอร์เน็ตมีคุณลักษณะด้านความเป็นประโยชน์ที่โดดเด่นอยู่มากจนทำให้มีการนำอินเทอร์เน็ตไปใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคมมหาวิทยาลัย ทำให้คุณลักษณะด้านความเข้ากันได้ของอินเทอร์เน็ตไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต กอปรกับรัฐบาลมีนโยบายพัฒนาระบบสารสนเทศภาครัฐเพื่อนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริการมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีศักยภาพและความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน จึงมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการบริหารและการบริการ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่อการดำเนินภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่งให้ความสำคัญกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน (สุวรรณ มาคเมฆ, 2540) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อาจารย์อยู่ในฐานะที่ต้องปรับเปลี่ยนตนให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ซึ่งการดำเนินงานตามนโยบายพัฒนาระบบสารสนเทศภาครัฐ เป็นการตัดสินใจโดยผู้มีอำนาจในการบริหาร ตามแนวคิดเชิงทฤษฎี ระบุว่า เมื่อผู้ที่อยู่ในตำแหน่งสูงกว่าตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมไปแล้ว สมาชิกในสังคมก็จะถูกบังคับให้ยอมรับการตัดสินใจนั้นด้วย (เสถียร เขยประทับ, 2525, 36) ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ความเข้ากันได้ของอินเทอร์เน็ตไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ

2.3.3 ความซับซ้อนของอินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับความยากง่ายของการเรียนรู้และนำอินเทอร์เน็ตไปใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า ความซับซ้อนของอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงต่อครั้งในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เนื่องจากอาจารย์มีความ

คิดเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตง่ายต่อการใช้ตามความรู้สึกของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ซึ่งตามทฤษฎีการเผยแพร่นวัตกรรม ที่ระบุว่า ความยากง่ายในการใช้นั้นเป็นสาเหตุสำคัญของการยอมรับและนำนวัตกรรมไปใช้ ดังนั้นเมื่ออาจารย์มีความรู้สึกว่าการใช้อินเทอร์เน็ตง่ายต่อการเรียนรู้และง่ายต่อการใช้ ก็จะส่งผลให้อาจารย์ยอมรับและนำอินเทอร์เน็ตไปใช้ หลังจากที้อาจารย์รู้สึกคุ้นเคยกับการใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น กอปรกับอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย ก็ส่งผลให้อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นระยะเวลายาวนานขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาการค้นคว้าสารสนเทศจากเครือข่ายมหาวิทยาลัย Arizona (Network Information Retrieval-NIR) ของอาจารย์ พบว่า การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความซับซ้อนในการสืบค้นสารสนเทศด้วย (Ashley, 1995)

2.3.4 การสังเกตผลของการใช้ได้ของอินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการสังเกตเห็นผลที่ได้รับหลังจากที่นำอินเทอร์เน็ตไปใช้ ผลการศึกษาพบว่า การสังเกตผลของการใช้ได้ของอินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่คิดค้นขึ้น และถูกทดลองและพัฒนาเรื่อยมาจนสามารถใช้ได้ผลดีภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานโครงการวิจัยก้าวหน้า (The Advanced Research Projects Agency -ARPA) ของประเทศสหรัฐอเมริกา และในประเทศไทย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติได้ดำเนินการศึกษาทดลองใช้อินเทอร์เน็ตโดยความร่วมมือของอาจารย์และนักวิจัยจากสถาบันอุดมศึกษา (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2537) ซึ่งจากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตได้ถูกทดลองใช้โดยทางอ้อมจากกลุ่มอาจารย์และนักวิจัยจากสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่แล้ว และพบว่าอินเทอร์เน็ตมีคุณประโยชน์มากมาย ดังนั้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ ซึ่งก็คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ตระหนักถึงคุณประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้แล้ว การนำอินเทอร์เน็ตมาทดลองใช้และพยายามสังเกตผล

ที่จะได้รับการใช้ด้วยตนเองอีกครั้ง จึงไม่ใช่เหตุผลสำคัญที่นำไปสู่การยอมรับและใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ศึกษาในต่างประเทศ พบว่า การสังเกตผลจากการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ต (Mohaiadin, 1995)

2.4 ปัจจัยด้านการสื่อสาร

2.4.1 สื่อระหว่างบุคคล สื่อระหว่างบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เนื่องจากเมื่อศึกษาจากประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตจะพบว่า อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เริ่มครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จึงทำให้อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นกลุ่มบุคคลแรก ๆ ที่ทดลองใช้อินเทอร์เน็ต โดยถ้าจำแนกประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมตามทฤษฎีการเผยแพร่นวัตกรรมแล้วจัดว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อยู่ในกลุ่มที่เรียกว่า ผู้เผยแพร่นวัตกรรม และเป็นกลุ่มผู้ชอบของใหม่ (Innovators) เป็นผู้สอนที่อยู่ในแวดวงวิชาการที่มีความตื่นตัวและรับนวัตกรรมใหม่อยู่เสมอ ซึ่งการสื่อสารไม่มีบทบาทต่อกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของกลุ่มบุคคลเหล่านี้เพราะอาจารย์จะแสวงหาสารสนเทศต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ในขณะที่อาจารย์เกิดความตื่นตัวในนวัตกรรม บุคคลส่วนใหญ่ในสังคมยังไม่ทราบเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตเลย รวมถึงประเด็นเรื่องความน่าเชื่อถือของกลุ่มบุคคลที่ส่งสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้สื่อระหว่างบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรพรรณ พงศ์สวัสดิ์ (2540) พบว่า ความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปิดรับสื่อสารสนเทศแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากรทั้งในด้านอายุ สถานที่ศึกษา ระดับการศึกษา และลักษณะที่อยู่อาศัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.2 สื่อมวลชน สื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ เนื่องจากอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้มีการศึกษาที่

โดยธรรมชาติแล้วไม่ใช่ผู้รับข่าวสาร แต่จะเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะความรู้ที่ให้ประโยชน์แก่ตนเอง นอกจากนี้แม้อาจารย์จะได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตจากสื่อมวลชน ข่าวสารเหล่านี้จะถูกกรองโดยตัวอาจารย์เองอีกครั้งตามกระบวนการทางจิตวิทยาที่เรียกว่า การเลือกรับสาร ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดที่ว่า บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตน (Klapper, 1960) และถึงแม้ว่าอาจารย์จะได้รับทราบข่าวสารใหม่ ๆ เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตจากสื่อมวลชน อาจารย์อาจนำข่าวสารใหม่ ๆ นั้นไปพิจารณากลับกรองด้วยตนเองหรือสอบถามกับเพื่อนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญอีกทอดหนึ่งก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา ม้าลายทอง (2539) พบว่า ผู้ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลประเภทเพื่อนร่วมงานมากที่สุด ดังนั้นจึงทำให้พบว่าสื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ

2.5 ปัจจัยด้านวิทยาเขต

เนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการแบ่งพื้นที่การศึกษาเป็น 5 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตภูเก็ต วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี และวิทยาเขตตรัง และแต่ละวิทยาเขตประกอบไปด้วยคณะและกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมด้านความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของ 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานีไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์ซึ่งไม่สอดคล้องตามทฤษฎีการเผยแพร่ข่าวสารที่ระบุว่า สภาพสังคมที่เป็นแบบทันสมัยจะมีความเป็นวิทยาศาสตร์สูง ซึ่งมีผลให้เกิดการยอมรับและใช้นวัตกรรมได้ง่ายกว่าสังคมที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์น้อยกว่า เพราะแม้ว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะสิ้นนโยบายให้แต่ละวิทยาเขตมีจุดเน้นที่ต่างกัน คือ

วิทยาเขตหาดใหญ่เน้นสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนวิทยาเขตปัตตานีเน้นสาขาวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530, 33-54, 2540, 7-24) แต่เมื่อพิจารณาสภาพความเป็นจริงแล้ว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการจัดตั้งคณะที่อยู่ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ นอกเหนือนโยบายที่กำหนดไว้ ได้แก่ วิทยาเขตปัตตานีมีการจัดตั้งคณะที่อยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนวิทยาเขตหาดใหญ่มีการจัดตั้งคณะที่อยู่ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาทิ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้แต่ละวิทยาเขตมีสภาพสังคมที่เป็นการผสมกลมกลืนกันระหว่างความเป็นวิทยาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จนทำให้สภาพของวิทยาเขตไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ นอกจากนี้อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จัดเป็นผู้สอนที่อยู่ในแวดวงวิชาการที่มีความตื่นตัวและรับนวัตกรรมใหม่อยู่เสมอมากกว่าบุคคลอื่น ๆ กอปรกับอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศหนึ่งที่อาจารย์สามารถค้นหาสารสนเทศที่ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้อาจารย์มีการใช้อินเทอร์เน็ตกันอย่างกว้างขวาง แม้ว่าสภาพของแต่ละวิทยาเขตจะมีความแตกต่างกัน เช่น อาคารสถานที่ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น รวมทั้งวิทยาเขตหาดใหญ่ยังเป็นศูนย์กลางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยอีกด้วย

นอกจากนี้ เมื่อศึกษานโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2549 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า มหาวิทยาลัยได้วางเป้าหมายพัฒนาวิทยาเขตให้เข้มแข็ง สามารถปฏิบัติการได้อย่างคล่องตัว ยืดหยุ่นและเกื้อหนุนกันระหว่างวิทยาเขต และในปีงบประมาณ 2545 มหาวิทยาลัยยังได้จัดทำงบประมาณเงินรายได้ให้กับคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเน้นความสำคัญของการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสารสนเทศในทุกด้าน ทำให้พบว่าสัดส่วนจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและอื่น ๆ สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ระหว่างวิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานีมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ วิทยาเขตหาดใหญ่มีสัดส่วนคอมพิวเตอร์ต่ออาจารย์เท่ากับ 1 : 2.0 ส่วนวิทยาเขตปัตตานีมีสัดส่วนคอมพิวเตอร์ต่ออาจารย์เท่ากับ 1 : 1.9 (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2545, 2547) ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พบว่าวิทยาเขตไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ มาศเมฆ (2540) พบว่า มหาวิทยาลัยที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกแห่งให้ความสำคัญกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า เมื่อควบคุมวิทยาเขตแล้ว กลุ่มวิชาที่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กล่าวคือ ในวิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานี อาจารย์ที่สังกัดในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าอาจารย์ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เนื่องจากอาจารย์ในกลุ่มวิชานี้มีความคุ้นเคยกับใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน รวมทั้งศาสตร์ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่องมากกว่ากลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศหนึ่งที่อาจารย์สามารถค้นหาสารสนเทศที่ทันสมัยได้ตามที่ต้องการอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้สอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าผู้ไม่เกี่ยวข้อง (ศักดิ์ดา จันทรประเสริฐ, 2541) สำหรับอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยเฉพาะอาจารย์จากคณะแพทยศาสตร์อาจไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาสารสนเทศ ซึ่งจากงานวิจัยของ พรรณทิพา เย็นขุนทด (2534) ที่ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของแพทย์ในโรงพยาบาลศูนย์ พบว่า ปัญหาที่ประสบในการแสวงหาสารสนเทศ คือ ไม่มีเวลาในการแสวงหาสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการปรับปรุงบริการอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการมากขึ้น ได้แก่ เพิ่มเส้นทางการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และความเร็วของอินเทอร์เน็ต รวมถึงการเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตให้แก่อาจารย์เป็นรายบุคคล

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัยแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการอย่างชัดเจนโดยกำหนดให้ทุกหลักสูตรและทุกรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเรียนการสอน โดยเน้นไปที่แผนการสอนของอาจารย์แต่ละคน ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตให้แก่อาจารย์เป็นรายบุคคลยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ได้แก่ วิทยาลัย และโรงเรียน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ ทักษะคิด แรงจูงใจ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ

2.3 ควรมีการศึกษสภาพการให้และการใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการในกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ได้แก่ นักศึกษา และบุคลากรประจำหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เช่น นักวิจัย นักการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงบริการอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ

2.4 ควรมีการศึกษสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาประเภทต่าง ๆ เช่น ห้องเรียนเสมือน

การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น รวมถึงผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาแต่ละประเภท เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2537). ความรู้เรื่องสารสนเทศสำหรับนักวิจัย. ใน บรรณารักษ์ ศูนย์บริการและการสืบค้นสารสนเทศในปี 2000 (พิมพ์ครั้งที่ 2), หน้า 76-77. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- ชฎา ชลารัตน์. (2547). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 10(3), 321-340.
- ชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น. (2549). กลยุทธ์การสืบค้นและความคิดเห็นต่อสารสนเทศจากเว็บของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 12(3), 433-453.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2521). หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ประสานการพิมพ์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2542). การสื่อสาร : ธรรมชาติเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์. กรุงเทพฯ: ไร่เขียว.
- ประม อดะเวทิน. (2537). การสื่อสารนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประวุฒิ เพิ่มทรัพย์. (2540). การรับนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตของกลุ่มอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์การปรับตัวขององค์กร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการหนังสือพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พจนารถ ทองคำเจริญ. (2539). สภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิพา เย็นขุนทด. (2534). พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารนิเทศของแพทย์ในโรงพยาบาลศูนย์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2540). รายงานประจำปี 2540-2541 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา: มหาวิทยาลัยฯ.
- _____. (2545). รายงานประจำปี 2545-2546 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (ออนไลน์) มีที่: <http://www.psu.ac.th/planning/ReportInWWW.pdf>. ใช้เมื่อ: 28 มีนาคม 2548.
- _____. (2530). อนุสรณ์ 20 ปี มอ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- _____. (2548). สถานภาพเครือข่ายคอมพิวเตอร์. (ออนไลน์) มีที่ : <http://netsev.cc.psu.ac.th/home/index.html>. ใช้เมื่อ: [24 ธันวาคม 2547].
- _____. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. (2547). จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบ ปี 2547. (ออนไลน์) มีที่ : <http://www.psu.ac.th/planning/Wed-Sam4647/Pdf/Com47teacher.pdf>. ใช้เมื่อ: [28 มีนาคม 2548].
- มุกิตา นนทรี. (2543). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการทางระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์. (2540). ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั่วไปกับการเปิดรับสื่อสารสนเทศของเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วาสนา บุญจุง. (2542). **ความต้องการและการใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตของนักวิจัยด้านไทยศึกษา**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ จันทรประเสริฐ. (2541). **การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. 2537. **ความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฯ.
- สมบัติ คำปาละ. (2537). **การยอมรับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานสอบสวนของพนักงานสอบสวน ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนระดับสารวัตร สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. (ออนไลน์) มีที่ : <http://www.onec.go.th/Act/law.htm>. ใช้เมื่อ [24 ตุลาคม 2546].
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2544). **รายงานการประเมินผลนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ IT 2000**. (ออนไลน์) มีที่ <http://www.nitc.go.th/linkfiles/it2000-report.pdf>. ใช้เมื่อ [24 ธันวาคม 2546].
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2546). **รายงานผลการสำรวจการใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2546**. (ออนไลน์) มีที่ http://www.nso.go.th/thai/stat/stat_23/toc_15.html. ใช้เมื่อ [24 ธันวาคม 2546].
- สุวรรณ มาศเมฆ. (2540). **ความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่อการดำเนินภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสถียร เชยประทับ. (2525). **การสื่อสารงานนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริพันธ์ เดชพลกรัง. (2544). **การพัฒนาตนเองด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 7(3), 301-322.
- อรรถรณี ลิมเจริญ. (2537). **การยอมรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษาบุคลากรในเครือศรีวิภา**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรัญญา ม้าลายทอง. (2539). **การเปิดรับข่าวสารและการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานในกลุ่มบริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ashley, Nancy Winniford. (1995). **Diffusion of Network Information Retrieval in Academic (Internet). Dissertation Abstracts International**, 56(5), 1870A.
- Gallo, Michael A. and Horton, Phillip B. (1994). **Assessing the Effect on High School Teachers of Direct and Unrestricted Access to the Internet : A Case Study of An East Central Florida High School**. **Education Technology Research and Development**, 42(4), 17-51.
- Hoffman, Donna L. ; Kalsbeek, William D. and Novak, Thomas P. (1996). **Internet and Web Use in the United States : Baselines for Commercial Development**. (Online) Available: <http://elab.vanderbilt.edu/research/papers/html/manuscripts/baseline/internet.demos.july9.1996.html>. Accessed: [January 14, 2004].
- Klapper, J. T. (1960). **The Effect of Mass Communication**. Illinois: The Free Press.

- Ladner, Sharyn J. and Tillman, Hope N. (1992). **How Special Librarians Really Use the Internet : Summary of Findings and Implications for the Library of the Future.** (Online) Available: http://www.ifla.org/documents/libraries/net/spec_lib.txt. Accessed: [November 28, 2004].
- Mohaiadin, Jamaludin. (1995). Utilization of the Internet by Malaysian Students Who Are Studying in Foreign Countries and Factors That Influence Its Adoption, **Dissertation Abstracts International**, 57(1), 180A.
- Rogers, Everett M. and Shoemaker, F. Floyd. (1971). **Communication of Innovations : A Cross-Cultural Approach.** (2nd ed.). New York: The Free Press.